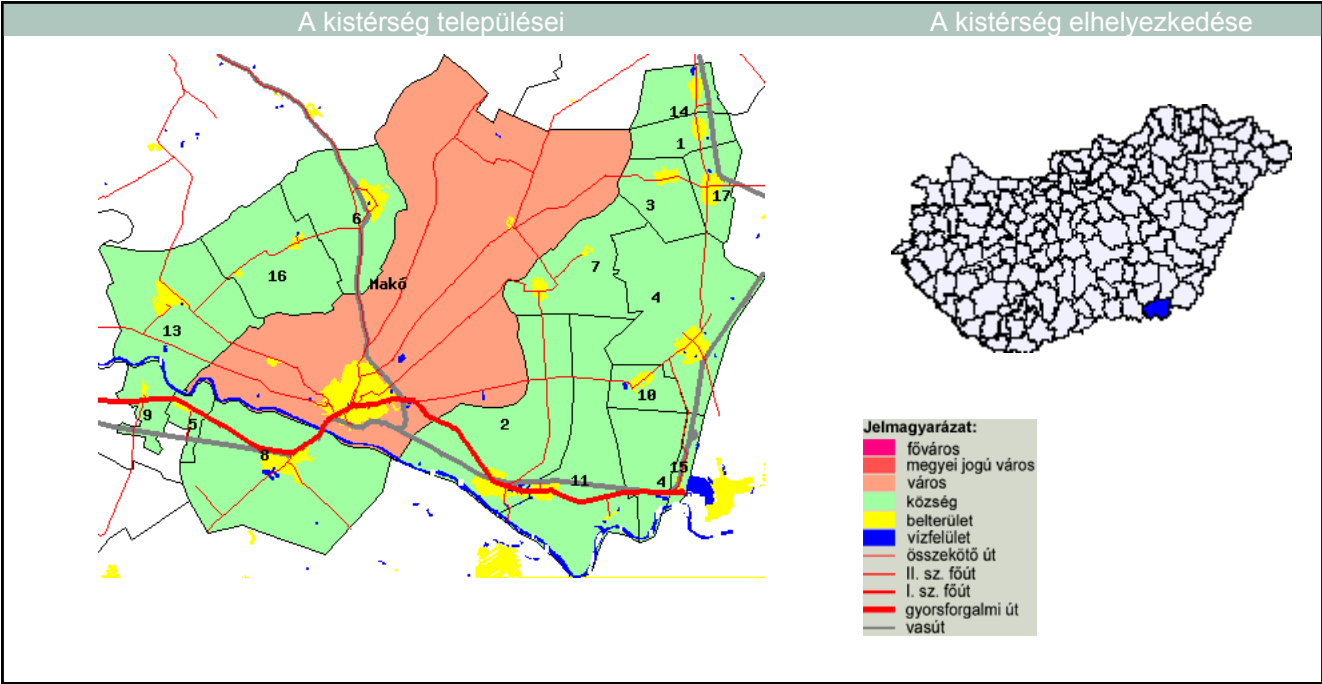

Dél-Alföld
Csongrád megye
MAKÓI KISTÉRSÉG
KISTÉRSÉGI HELYZETKÉP

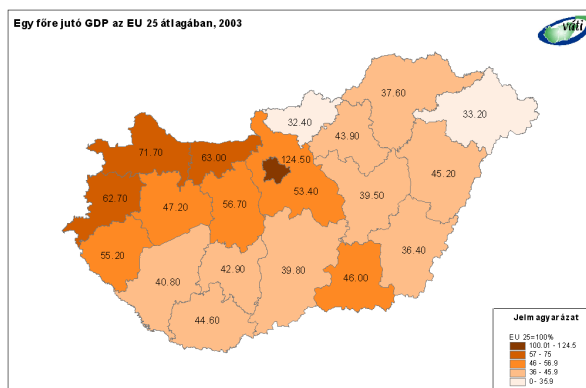

#	Településnév	Fő	#	Településnév	Fő	#	Településnév	Fő	#	Településnév	Fő
1	Ambrózfalva	560	6	Földeák	3 330	11	Magyarcsanak	1 560	16	Óföldeák	492
2	Apátfalva	3 272	7	Királyhegyes	699	12	Makó	25 396	17	Pitvaros	1 485
3	Csanádalberti	502	8	Kiszombor	4 187	13	Maroslele	2 202			
4	Csanádpalota	3 237	9	Klárafalva	511	14	Nagyér	577			
5	Ferencszállás	629	10	Kövegy	472	15	Nagylak	585			

Főbb területi folyamatok az ezredfordulón

A társadalmi-gazdasági fejlettség területi képe az 1990-es évek közepéről az ezredfordulóra alig módosult, de 2000 után egyes, a területi különbségekre ható folyamatok felerősödtek. A leggyorsabban fejlődő térség a főváros, valamint az azt övező agglomeráció, az ország központi térségének súlya tehát tovább nőtt. A gazdasági növekedés fontos színterei továbbá a Dunántúl északi és nyugati sávja, valamint a regionális gazdasági és tudásközpontként funkcionáló megyeszékhelyek (elsősorban Pécs, Szeged, Debrecen és Miskolc). A legfejletlenebb kistérségek nagyobb hányadának fejlődési üteme messze átlag alatti, a leszakadó térségek az északkeleti országrészben és a Dél-Dunántúlon koncentrálnak.

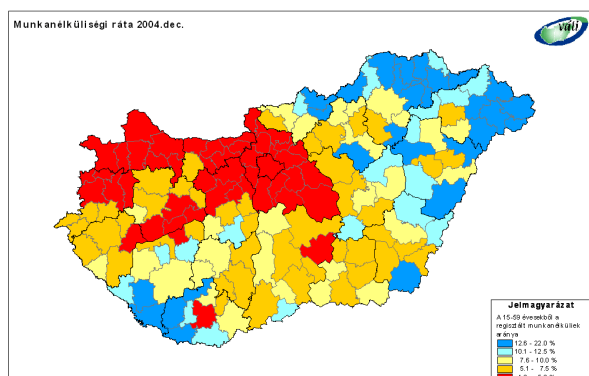
Az egy főre jutó GDP területi különbségeinek tekintetében 2002-höz képest 2003-ban kisebb mértékű kiegyenlítődés figyelhető meg, azonban ez nem befolyásolja a korábban is meglévő jelentős területi különbségeket. Akár csak a 1998-2002-es időszakban, 2003-ban is Komárom-Esztergom, illetve Zala megye mutatta a legnagyobb felzárkózást, ahol a működő tőke befektetések is segítettek a nagyobb gazdasági teljesítményt. Budapest kiugró növekedése 2003-ban valamelyest megtorpant. Az ipari termelés továbbra is rendkívül koncentrált, a termelés közel kétharmadát a Közép-Magyarország, a Közép- és Nyugat-Dunántúl régiókban állítják elő, ide összpontosulnak a külföldi tőkebefektetések is.

A csökkenő nemzetgazdasági súlyú mezőgazdaság továbbra is jelentős szerepet játszik a kedvező agráradoottságú déli országrész, és számottevő ipar híján a periferikus helyzetű, elmaradott, döntően aprófalvas kistérségek életében. A kedvező folyamatok ellenére a magyar turizmust továbbra is a nagy vendégforgalomhoz képest szerény gazdasági hozam jellemzi. A stagnáló külföldi vendégforgalom egyre nagyobb hányada irányul Budapestre (2004-ben 49%), míg a dinamikusabban bővülő belföldi turizmus növekvő arányban vidéki területeket részesít előnyben.

A kedvezőtlen demográfiai folyamatok, a folytatódó népességfogyás eredményeként 2004 elejére a magyarországi lakosok száma 10 millió 116 ezerre csökkent. A természetes fogyást a főváros Pest megyén is túlnyúló agglomerációjában képes ellensúlyozni a bevándorlás annyira, hogy összességében nő a népességszám. Az elvándorlás leginkább Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Békés megyék kistérségeit sújtja.

A hazai munkaerőpiac változatlan jellemzője az egyszerre alacsony munkanélküliségi ráta, illetve alacsony szintű foglalkoztatottság, és hogy a területi különbségek a régiók, megyék, kistérségek és településkategóriák szintjén egyaránt nőttek. A munkanélküliek aránya a Dél-Dunántúl illetve Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék határmenti kistérségeiben két-háromszorosa az országos átlagnak.

2004 végén a regisztrált munkanélküliek száma 48 ezerrel haladta meg a 2003. év végi értéket, arányuk a 15-59 éves korú lakossághoz képest 5,1-ről 5,9 százalékra nőtt. A növekedés a Dél-Dunántúlon volt a legnagyobb, ahol már 1998-2003 között is a legkedvezőtlenebbül alakult a munkanélküliség. A területi különbségek növekedését mutatja, hogy 2004-ben csakúgy, mint 1998 óta eltelt időszakban, Pest és Komárom-Esztergom megyék kistérségeiben csökkent leginkább a munkanélküliség. 2002-höz képest 2004-re kis mértékben csökkent a jövedelemadó fizetők aránya (100 lakosból 42), az egy lakosra jutó jövedelmek 9 százalékkal nőttek. Átlagon felüli növekedés jellemezte az egyébként is kedvező helyzetű térségek közül Komárom-Esztergom és Pest megyéket.

Ugyanakkor a korábbi évek kis mértékű területi kiegyenlítődése is folytatódott, mivel az alacsony jövedelmű, keleti határmenti megyékben átlagon felüli volt a növekedés. Az alacsony jövedelemszintű kistérségek másik csoportja (Dél-Dunántúl és Észak-Alföld) ugyanakkor a legkisebb mértékű felzárkózást mutatta.

Az ország környezeti állapota az elmúlt években érezhetően javult, egyrészt az államilag is támogatott környezetvédelmi intézkedéseknek és az infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően, másrészt a szigorodó környezeti követelményrendszer hatásainak következtében, harmadrészt a tisztább termelési technológiák és rendszerek elterjedésének következményeként. A környezeti állapotot tekintve a leginkább terheltek a nagyvárosi központokkal és jelentős agglomerációval rendelkező térségek, ahol a közlekedési légszennyezés jelentős és a területhasználat intenzív. Még mindig problémásak a jelentős szennyezés-felhalmozó volt nehézipari, kitermelő-ipari és energetikai körzetek, (közép-dunántúli ipari tengely, a Dunántúl Duna menti területei, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén iparvidékei). A jó környezetállapotú térségek összefüggően elsősorban Magyarország észak-keleti felében, és egyes határmenti területeken találhatóak. E területek iparszerkezetében a kevésbé szennyező szakágazatoknak van túlsúlya, a közúti közlekedés negatív hatásai csekélyebbek, az intenzív mezőgazdasági termelés sem jellemző, országos és helyi jelentőségű védett természeti területekben nagyrészt igen gazdagok.

A kommunális infrastruktúra területén a kilencvenes évek végére a települések vezetékessé ivóvízzel történő ellátása teljes körűvé vált és megkezdődött a szennyvízcsatorna-hálózatok kiépítése. 2004-re csupán egy kistérsége maradt az országnak (Bodrogi), ahol továbbra sincs csatorna egyik településen sem. Mivel az alföldi kistérségek gázellátása a 1990-es évek elején, közepén megoldottá vált, 1998 és 2004 között a háztartási bekötések esetében a legnagyobb arányú fejlesztések a dunántúli kistérségekben (főként Győr-Moson-Sopron, illetve Zala megyékben) történtek. Mára csak a Dél-Dunántúlon és Észak-Borsodban maradtak bekötetlen települések. A települési szilárd hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma 2004-re meghaladta a 91%-ot, azaz 1998-hoz képest több mint 10%-kal emelkedett az ellátott lakások aránya, köszönhetően a korszerű hulladékgazdálkodási rendszerek elterjedésének és a települési és regionális hulladékgazdálkodás tervekkel is alátámasztott fejlesztésének.

Az ország térszerkezetét alakító közlekedési hálózat főváros központú, sugaras jellege továbbra is megmaradt. Az elmúlt évek hálózatfejlesztései ezt nem voltak képesek oldani, ugyanakkor jelentősen felgyorsult (illetve részben már meg is valósult) a regionális központok bekapcsolása a gyorsforgalmi hálózatba (Miskolc, Debrecen, Nyíregyháza, Szeged).

Impresszum:

Kiadja a Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság (VÁTI)

Címünk: 1016. Budapest Gellérthegy utca 30-32.

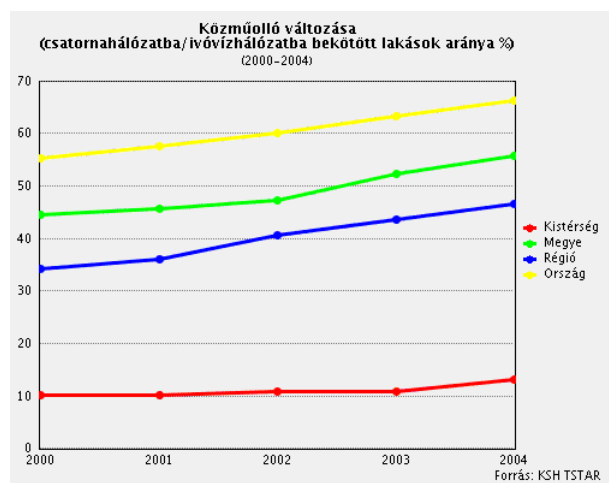
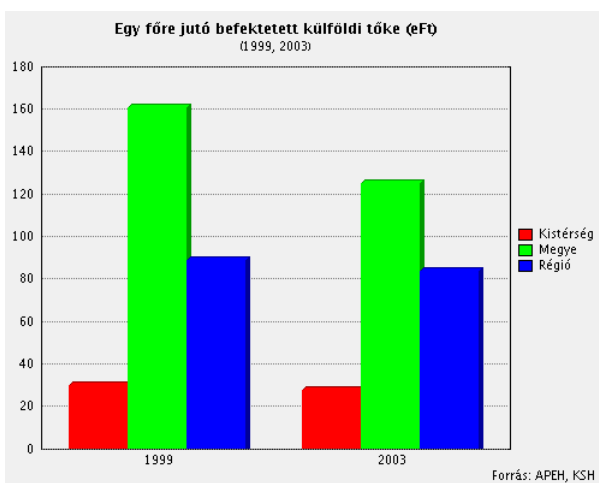
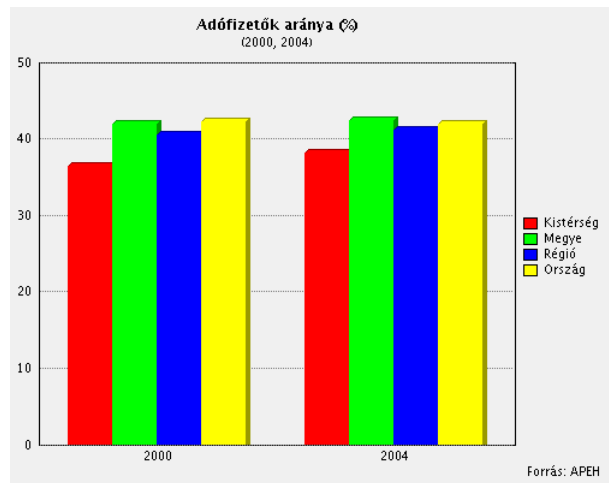
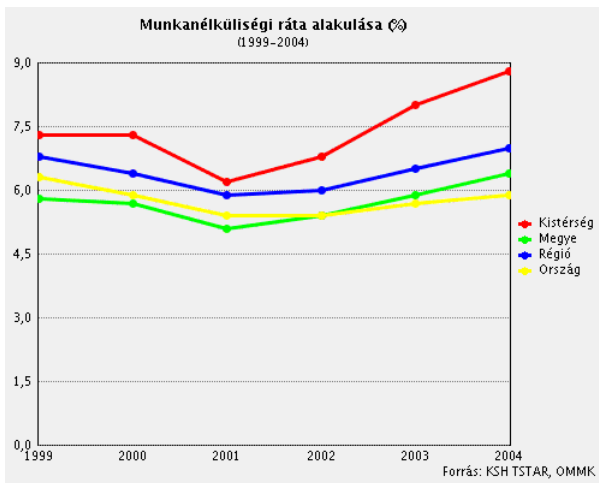
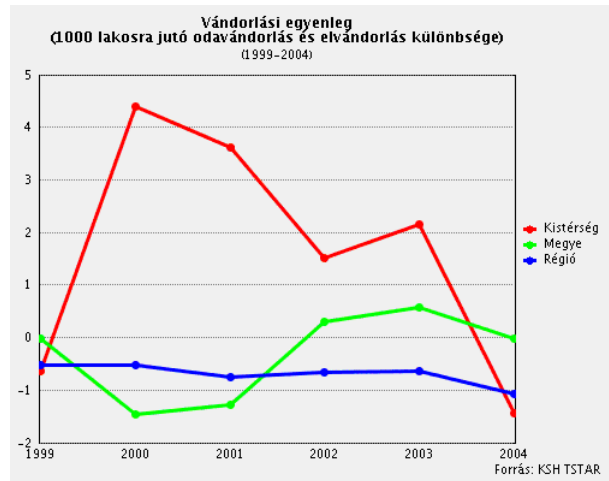
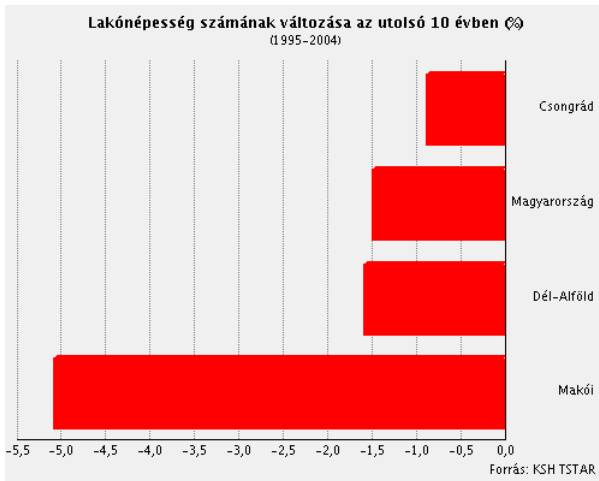
Felelős kiadó: Csanádi Ágnes

Készült a Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) felhasználásával

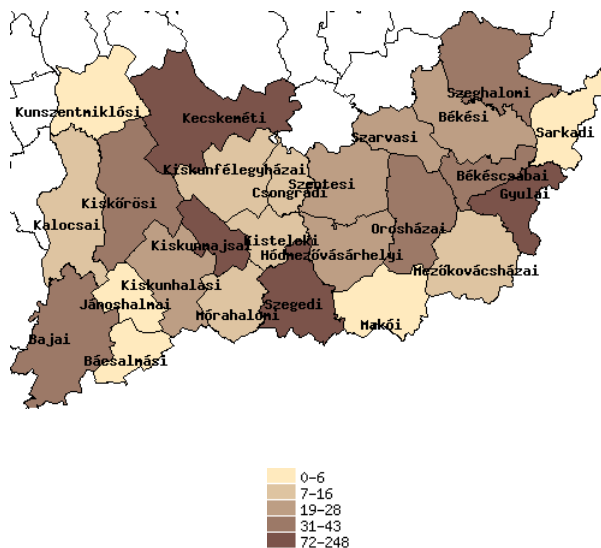
A kiadványban szereplő adatok forrása: KSH, APEH, OMMIK, HFH, MÁK, VÁTI.

Az kiadványban szereplő adatokat 2006. januárban zártuk le.

A kistérség bemutatása statisztikai adatokkal

Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer db) 2004

Forrás: KSH TSTAR

Kistérségi alapadatok

Terület (km2)		704
Lakónépesség (fő, 2004. dec. 31.)		49696
Területfejlesztési szempontból kedvezményezett térség (64/2004. Korm. rendelet szerint)		Igen
Típus szerint	Társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott térség	Igen
	Ipari szerkezetátalakítási térség	Nem
	Vidékfejlesztési térség	Igen
Mérték szerint	Hátrányos helyzetű	Igen
	Leghátrányosabb helyzetű	Nem
Települések száma		17
Jogállás szerint	Város	1
	Község	16
Területfejlesztési szempontból kedvezményezett települések száma (7/2003. Korm. rendelet szerint)		6
Típus szerint	Társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott település	5
	Országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott település	4
	Leghátrányosabb kistérséghez nem tartozó leghátrányosabb helyzetű település	3

Hazai és uniós támogatások adatai (2002-2005 között megkötött szerződések)

Hazai támogatások 2002-2005 évben

Cél kategória	Projekt száma	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
Gazdaságfejlesztés	229	600 477	1 049 047
Tervezés	27	458 319	816 672
Műszaki infrastruktúra	63	407 421	557 941
Humán infrastruktúra	45	272 628	392 957
Környezetvédelem, környezetvédelmi infrastruktúra	13	51 673	66 984
Emberi erőforrások fejlesztése	7	31 978	67 229
Települési életminőség	7	25 048	39 945
Egyéb, nem besorolható	2	8 660	10 000
Kulturális örökség védelme	3	3 200	4 410
Összesen	396	1 859 404	3 005 185

PHARE területfejlesztési célú támogatások 2002-2005 évben

Típus	Projekt száma	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
Külső határok	3	621 778	833 715
Területfejlesztés	1	8 092	25 287
Összesen	4	629 870	859 002

Uniós támogatások 2004-2005 évben

Operatív program	Projekt száma	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
Agrár és Vidékfejlesztés OP	19	389 389	951 196
Gazdasági Versenyképesség OP	10	384 615	804 562
Regionális Fejlesztés OP	1	56 935	60 000
Környezetvédelmi és Infrastruktúra OP	1	38 000	38 000
Összesen	31	868 939	1 853 758

PHARE projektek 2002-2005 évben

Pályázó neve	Projekt célja (év)	Megvalósítás helye	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
Makó Város Önkormányzat	Makói Üzleti és Szolgáltató Központ a magyar-román határmenti kapcsolatok erősítésére - Üzleti tanácsadó központ és inkubátorház építése a kis- és középvállalkozások támogatása érdekében a Makó-Nagylak kistérségben. (2003)	Makó	600 000	800 000
HANKI-KER Kft.	Kapacitásbővítés a mezőgazdasági gépjavítás kiterjesztésére (2002)	Makó	8 092	25 287
Makó és Térsége Területfejlesztési Önkormányzati Társulás	PEGASUS CBC Program- 23 képzési program magánszemélyek és KKV-k részére (2005)	Makó	10 685	18 715
Makó és Térsége Területfejlesztési Önkormányzati Társulás	Fenntartható környezetmodell létrehozása határmenti együttműködésben. A projekt célja a határmenti környezetvédelmi együttműködés megalapozása, erősítése és egy példaértékű környezeti modell létrehozása. (2004)	Makó	11 093	15 000
Összesen			629 870	859 002

ROP projektek 2004-2005 évben

Pályázó neve	Projekt célja (év)	Megvalósítás helye	Támogatás (eFt)	Költség (eFt)
--------------	--------------------	-----------------------	--------------------	------------------

Dél-Alföld Csongrád megye Makói kistérség

Községi Önkormányzat Magyarcsanak	Innovatív oktatás és integrációs nevelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a magyarcsanádi Általános Humánközpont Óvodájában és Általános Iskolájában (2005)	Magyarcsanak	56 935	60 000
Összesen			56 935	60 000